

Subjekt a akce

Pojem subjektu musíme rozšířit všude až tam, kde můžeme důvodně předpokládat nějakou skutečnou (opravdovou) aktivitu (tedy něco jiného, něco víc než setrvačnost). Jako opravdovou aktivitu chápeme nějaké dění (nějakou část dění), které nevyplývá z jiného dění, tj. které není následkem něčeho předchozího. Nutnou součástí každé opravdové akce je cosi nového, co nemůžeme odvodit od ničeho předemtně již daného, nýbrž právě jen od subjektu. Subjekt je tedy původcem každé skutečné, opravdové akce. Necháváme tedy zcela stranou představu kauzalistů a veškeré formy „vlivu“ chápeme jako výsledek reakcí subjektů a tedy akcí, neboť každou reakci chápeme jako akci, rozumí se jako něco nového, nikoli jako následek něčeho jiného. Jeden problém však musíme evidovat jako neřešený: odkud takový subjekt bere tu svou akceschopnost či lépe tu „akční sílu“, „akční mohutnost“ či „mohoucnost“? Že žádná akce nemůže startovat bez subjektu, to je snadno pochopit, ale problémem je přece sám subjekt se svou schopností či mohoucností takovou akci nastartovat?

(Písek, 150521-2.)